

Testul HIV și consilierea pre-/post-test

În România, testul HIV nu este obligatoriu, pentru nici o categorie de persoane. Consilierea pre-/post-test trebuie să fie oferită de către toate centrele de testare pentru HIV.

Hotărârea nr. 1.342/26 august 2004 privind aprobarea Strategiei naționale pentru supravegherea, controlul și prevenirea cazurilor de infecție cu HIV/SIDA în perioada 2004-2007 prevede că:

Testarea HIV este voluntară și/sau anonimă, cu garantarea confidențialității și a consilierii pre- și post-test, atât în sectorul de stat, cât și în cel privat.

Ordinul 889/5 noiembrie 1998 pentru reactualizarea Ordinului nr. 912/11 septembrie 1992 privind instituirea sistemului de declarare a infecției cu HIV și aprobarea metodologiei de aplicare a acestuia prevede că:

Anexa numărul 1 a Ordinului MS 912/11 septembrie 1992 se completează cu punctul 2.7., care are următorul conținut: pacienții cu boli cu transmitere sexuală, femeia gravidă, șoferii de cursă lungă, marinarii, persoanele de naționalitate română care lucrează mai mult de 6 luni în străinătate sau se reîntorc în țară după un sejur mai mare de 6 luni, precum și în vederea eliberării certificatului prenuptțial, vor fi testați HIV și vor fi luați în evidență ca atare, în vederea instituirii metodelor de profilaxie a transmiterii verticale – de la mamă la făt, în cazul femeii gravide – și, respectiv, în vederea dispensarizării pentru celelalte categorii mai sus-menționate, cu aplicarea consilierii pre- și post-testare.

Legea nr. 46/21 ianuarie 2003 privind drepturile pacientului

Art. 1 – Pacientul are dreptul să refuze sau să oprească o intervenție medicală, asumându-și, în scris, răspunderea pentru decizia sa; consecințele refuzului sau ale opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului.

Art. 14 – Când pacientul nu își poate exprima voința, dar este necesară o intervenție medicală de urgență, personalul medical are dreptul să deducă acordul pacientului dintr-o exprimare anterioară a voinței acestuia.

Art. 15 – În cazul în care pacientul necesită o intervenție medicală de urgență, consimțământul reprezentantului legal nu mai este necesar.

Art. 16 – În cazul în care se cere consimțământul reprezentantului legal, pacientul trebuie să fie implicat în procesul de luare a deciziei atât cât permite capacitatea lui de înțelegere.

Art. 17 – (1) În cazul în care furnizorii de servicii medicale consideră că intervenția este în interesul pacientului, iar reprezentantul legal refuză să își dea

consimțământul, decizia este declinată unei comisii de arbitraj de specialitate.

Art. 17 – (2) Comisia de arbitraj este constituită din trei medici pentru pacienții internați în spitale și din doi medici pentru pacienții din ambulator.

Art. 18 – Consimțământul pacientului este obligatoriu pentru recoltarea, păstrarea, folosirea tuturor produselor biologice prelevate din corpul său, în vederea stabilirii diagnosticului sau a tratamentului cu care acesta este de acord.

Ordinul MS 570/29 martie 2007 pentru aprobarea Normelor tehnice privind implementarea, evaluarea și finanțarea programelor naționale de sănătate, responsabilitățile în monitorizarea și controlul acestora, detalierea pe subprograme și activități, indicatorii specifici, precum și unitățile sanitare prin care se derulează acestea în anul 2007

Obiective specifice:

- monitorizarea evoluției infecției HIV/SIDA;
- reducerea transmiterii materno-fetale a HIV;
- prelungirea perioadei de viață prin depistarea precoce a infecției HIV/SIDA;
- limitarea transmiterii prin depistare precoce, includerea în supravegherea activă și consiliere;
- estimarea prevalenței HIV în populația generală și în subpopulațiile la risc.

Activități:

- depistarea infecției cu transmitere verticală (mamă-făt);
- depistarea infecției HIV/SIDA în grupele de risc, conform legislației în vigoare;
- depistarea infecției HIV/SIDA prin testare voluntară, cu consiliere pre- și post-testare;
- asigurarea testelor de diagnostic, eligibilitate la tratament și monitorizarea acestuia;
- activități de consiliere pre- și post-testare (asigurarea de materiale informative, prezervative etc.);
- instituirea unui sistem-santinelă pentru testarea gravidelor în maternități, a bolnavilor cu ITS în clinicile de dermato-venerologie, a bolnavilor de tuberculoză în clinicile de pneumoftiziologie.

Consilierea pre-/post-test HIV trebuie asigurată de toate serviciile medicale ce efectuează testul HIV.

Metodologia de aplicare a Ordinului 889/5 noiembrie 1998 prevede că:

Prezentul ordin prevede obligativitatea consilierii tuturor gravidelor, cu expunerea importanței cunoașterii statusului HIV în prevenirea transmiterii materno-fetale.

[...]

Prezentul ordin prevede obligativitatea consilierii cuplurilor asupra riscurilor implicate, în vederea încurajării testării HIV a persoanelor active sexual.

Legea nr. 46 /21 ianuarie 2003 privind drepturile pacientului

Cap. II: Dreptul pacientului la informația medicală

Art. 4 - Pacientul are dreptul de a fi informat cu privire la serviciile medicale disponibile, precum și la modul de a le utiliza.

Art. 5 – (1) Pacientul are dreptul de a fi informat asupra identității și statutului profesional al furnizorilor de servicii de sănătate.

Art. 5 – (2) Pacientul internat are dreptul de a fi informat asupra regulilor și obiceiurilor pe care trebuie să le respecte pe durata spitalizării.

Art. 6 – Pacientul are dreptul de a fi informat asupra stării sale de sănătate, a intervențiilor medicale propuse, a riscurilor potențiale ale fiecărei proceduri, a alternativelor existente la procedurile propuse, inclusiv asupra neefectuării tratamentului și nerespectării recomandărilor medicale, precum și cu privire la date despre diagnostic și pronostic.

Art. 7 – Pacientul are dreptul de a decide dacă mai dorește să fie informat, în cazul în care informațiile prezentate de către medic i-ar cauza suferință.

Art. 8 – Informațiile se aduc la cunoștință pacientului într-un limbaj respectuos, clar, cu minimalizarea terminologiei de specialitate; în cazul în care pacientul nu cunoaște limba română, informațiile i se aduc la cunoștință în limba maternă ori în limba pe care o cunoaște sau, după caz, se va căuta o altă formă de comunicare.

Art. 9 – Pacientul are dreptul de a cere în mod expres să nu fie informat și de a alege o altă persoană care să fie informată în locul său.

Art. 10 – Rudele și prietenii pacientului pot fi informați despre evoluția investigațiilor, diagnostic și tratament, cu acordul pacientului.

Art. 11 – Pacientul are dreptul de a cere și de a obține o altă opinie medicală.

Art. 12 - Pacientul are dreptul să solicite și să primească, la externare, un rezumat scris al investigațiilor, diagnosticului, tratamentului și îngrijirilor acordate pe perioada spitalizării.